

10/38

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba, Puerto-Rico y Estranger. 2'50.

LO DE MONTJUICH EN MANS DELS MILITARS

¡Tapa, noy!

CASTELAR

Va morir dijous a la tarde a San Pedro del Pinatar (Murcia), ahont havia anat trobantse ja gravíssimament malalt. La seva mort ens produheix una pena molt fonda. faltantnos dos coses per esplayarla: en primer lloch la serenitat, y en segon terme l'espai. Tant de bó que 'l que sigué un dia 'l gran apóstol de la democràcia republicana hagués pogut viure algun temps més pera esmenar victoriosament l'erro que va cometre anys enrera al llicenciar las sevas forsas. Poderosos elements republicans acabavan ara de posarse a las sevas ordres, donantli peu pera realisarho. Y en aquests moments solemnes, en qu' s' aproxima l' hora de la gran batalla contra la reacció, ha vingut la mort a ferirlo, robant lo seu esforç poderós a la causa de la llibertat.

Ab Castelar desapareix el més admirable dels tribunos del poble, y un dels patriotas més probats, que ha tingut Espanya. Los defectes que alguna vegada haguérem de tirarli en cara quedan eclipsats per la grandesa dels recorts de la seva historia, y avuy, que ja no 'l contém entre 'ls vius ens sembla veure'ls brillar a la llum de la immortalitat.

AB PEUS DE PLOM

A qüestió dels torments de Montjuich es ja avuy una qüestió nacional. Sense distinció de partits ni de classes, tothom sent, en mes ó menos grau, l'abotxornament degut a un acte que 'ns deprimeix y 'ns rebaixa davant del mon enter.

No obstant, s' ha de dir la veritat: mentres tota la prempsa adelantada y una gran part de l' independent ens prenem la cosa ab empenyo y a la valenta, considerantla assumpto de primera urgencia, malaltia cruel que reclama un remey immediat, pressió de un pes enorme que no 'ns deixarà respirar en tant que no 'ns el traguém de sobre, hi ha encare qui, reconeixent de paraula la justicia de la causa, busca de fet la manera de donar allargos a la resolució del assumpto, ab la manifesta intenció de no resoldre'l.

De bonas a primeras, sobre aquest pes que per si sol ens aclapara, s' hi assentant tranquilament, y la pressió puja de grau, fentse de tot punt irresistible.

Vels'hi aquí un martiri moral i fligit a la conciencia pública, y que bé pot agregarse als martiris físichs de que sigueren objecte 'ls infelissos presos de Montjuich.

¿Será veritat que 's tracta de obrir una nova informació? ¿Será veritat que la missió de portarla a efecte 's confia al ram de guerra?

En aquest cas haurá de confessarse que 's busca deliberadament el camí mes llarch y tortuós, y sobre tot el camí mes tenebrós y fosch.

Los procediments militars son rigurosament secrets, com rigurosament secreta sigué l' instrucció del proces de Montjuich causa del conflicte, y hasta la vista del Consell de guerra, que tingué efecte dintre del recinte de una fortalesa tancada y en un periodo en qu' estavan suspesas las garantías constitucionals é imperava l' estat de siti. Sols aixís pogué ferse lo que 's feu. Sols aixís se pogué ofegar lo clamor dels atormentats. Sols aixís se pogué dictar una sentència aterrador.

¿Y 's pretén ara que del sistema mateix que produhí 'l dany en resurti la justa reparació?

Siguém clars, siguém franchs, ja que la llum de la veritat es avuy lo que principalment se necessita.

Si un cas legítim de recusació pot oferirse en la sustentació de un procediment, cap tan clar com l' actual. Lo ram de guerra está inhabilitat de furgar en l' averiguació dels torments de Montjuich, perque quan aquests torments varen ferse efectius, no va saber evitar os.

Lo millor que pot presumirse es que 'ls ignorava, fins passant perque ignorés lo qu' en mes ó menos grau sabia tothom de rumor públich. ¿Y 's vol ara que practiqui una investigació escrupulosa, qu' en últim resultat vindrá a posar de relleu lo seu descuyt? ¿Y 's pretén que per sas propias mans infereixi una lesió grave a la seva mateixa autoritat?

Veus' aquí com el govern, que per honra de la nació y en desagravi de la justicia venia obligat a trassar una línea recta, ha preferit trassar un círcul viciós.

¡Miquelisme florentí y treta jèutica digna del general de las ulleras fumadas, que no veu las consecuencias de un procediment tan absurdo!...

No es pas buscant la manera de donar allargos a la qüestió com la nació espanyola recobrará la tranquilidat de conciencia que 'ls pobles lo mateix que 'ls individus necessitan pera viure ab dignitat y mereixer la propia estima y la dels extranys.

Ans al contrari: refugint lo deber de fer justicia se va agravant considerablement el neguit que l' atorment-

ta y la seva situació penosa davant del mon civilisat.

—¿Quín país es aquí així—dirá tothom—ahont no sols son possibles monstruositats inquisitorials com las comesas a Montjuich, sino que además, burlantse 'l crit unánime de la conciencia universal justament indignada, 's refugiu per sistema el deber de repararlas ab tota l' urgencia qu' exigeixen las grans injusticias?

¿Quín país es aqueix? El mes desgraciat y 'l mes odiós de la terra.

Mireu sino com estém després de haverse fet públichs los torments infiqüos de Montjuich, en todas las formas y per tots els medis y sense que s' haja alsat fins ara una sola veu a desmentirlos, ni la mateixa dels butxins acriminats ab sos noms y apelidos.

Estém com si res s' hagués dit, com si no s' hagués formulat la menor denuncia.

Una vintena de víctimas dels torments al fondo de un presidí; y 'ls seus butxins investits encare de càrrechs policíachs, y fent alarde no ja sols de la impunitat de que gosan, sino de la confiança del govern inherent a las funciones que desempeñan.

Certa, ben certa, deu ser, en virtud de aixó, la frase que s' atribueix a un dels principals:

—«A mí no m' importa res de res. Al cap-de-vall jo he fet lo que m' han manat, y si es precis també cantaré.»

Aquesta frase explica moltes cosas... las dilacions, els allargos, las tortuositats... y sobre tot el compromís que s' imposan, quan tot está ja ben aclarit, de anar encare ab peus de plom.

Pero consti que ab peus de plom trepitjan y aplastan brutalment els sentiments de humanitat y de justicia de tot un poble.

P. K.

SS MBRINSE!...

Un governador de provincia va a ser perseguit per fraus comesos en las elecciones.

—Aquí a Espanya?—preguntarán vostés, obrint un pam de boca.

Fan bé en assombrarse. Perque aquí a Espanya aquests actes de justicia no s' estan.

Lo fet está ocorrent a Fransa. Lo funcionari perseguit es un tal M. Druart, prefecte del departament del Allier; y lo mes notable del cas es que ha pres l' iniciativa d' encausarlo el ministeri fiscal.

En temps del imperi, als prefectes tarugistas els donavan un ascens. En temps de la República 'ls encausan.

La República es la moralitat.

Lo govern ha resolt no tornar a ocuparse dels sis mil y pico de presoners que tenim a Filipinas. Si tenen mals-de-cap, que se 'ls passin.

La veritat es que todas las gestions que ha practicat han sortit fallidas, perque 'ls tagalos ab un govern del qual ne forma part el general de las ulleras fumadas, no hi volen tractes de cap mena.

Y vels'hi aquí que D. Camilo ara s' está cobrant ab satisfaccions, la sang que va derramar a Manila, quan exercia 'l m.ndo de aquellas islas.

Per cada tagalo que va enviar al altre barri, hi ha avuy 500 espanyols que devoran l' horror de l' esclavitut. Vaja que no mes pera proporcionarlos aquest consol va ser molt oportuna l' entrada del general Polavieja al ministeri.

Llegeixo:

«El Imparcial demana al ministre de la Guerra que dei un las acusacions formuladas per la prempsa de la Habana contra 'ls generals y jefes espanyols als quals dits periódichs califican de lladres, pillets y canallas.»

Es inútil que El Imparcial gastí la tinta en escriure aquestas cosas.

Molt negras son las ulleras de D. Camilo, y quan vol llegir no s' hi veu.

L' altre dia un ensotanat anava repartint pel Passeig de Gracia uns paperets aixís concebutos:

«Espanya desapareceá si no detesta al rencoroso liberalismo, trampa de pillos para cojer tontos. Gobiérnese como Dios manda: habrá unión, paz y contento.»

Per haverhi verdader contentó entre 'ls ensotanats, crech que lo millor es que las majordonas sigan ben cayas y estiguin sempre de filis.

La Transatlántica acaba de prestar un gran servey a la patria embarcant a bordo del Lleo XIII setcents soldats yankees, destinats a Joló.

Lo Lleo XIII va anar a Manila en busca de repatriats espanyols; pero aixó no ha obstat per que 'ls nord-americans s' aprofitessin d' ell per lo que 'ls convenia.

Aixís som els espanyols: els que 'ns roban el pis, els hi entreguem la clau y 'ls hi paguem la conductora.

Lo govern ha tingut a bé suspendre las amortisacions del amortisable, y ja 'm tenen al Banch d' Espanya de potas en l' ayre y tirant guitzas.

El Banch d' Espanya, mercés als grans negocis que ha fet ab el govern, ha lograt reparir dividendos de un 25 per cent als seus accionistas, y ara no se 'n sab avenir de que comensi per ella la tungada dels sacrificis.

Pero qué s' hi ha de fer! Tant y tant va 'l cantí a la font que al últim se trenca.

Tant y tant el Banch d' Espanya trafiqueja, que al últim coixeja.

Lo que ha dit en Silvela: —El govern establirá un impost sobre las utilitats y un altre sobre 'l sucre. El país es rich y pot molt ben pagar aqueixas atencions.

¡El país es rich!... Crech que té molta rahó en Silvela: el país es rich en una sola cosa: en paciència.

Lo Congrès de la Pau reuní a La Hoya ha comentat a celebrar las sevas sessions. Fins ara no han traslluhit els seus acorts, pero de todas maneres no hi ha ningú que n' esperi res de bó.

Mentres las nacions estig'n constituídas com ho están avuy pel régimén del privilegi apoyat en las bayonetas, no cal esperar la pau del mon. L' interés de las dinastías estribará sempre en donar satisfacció a las ambicions dels pobles, que regeixen, ei care que siga a expensas dels demés. Aixís durará sempre 'l dret que se 'n diu de conquista, que en últim resultat no representa mes que 'l dret al robo.

Indubtablement lo mateix Congrès de la Pau no es altra cosa que una solenne engallinada, de la qual ne será víctima la nació que prentense'l de bona fé, arribi a descuidarse.

La pau del mon no cal esperarla dels reys, ni dels emperadors, sino dels pobles mateixos.

Quan los pobles constitueixin una federació de Republicas lliures gobernantse pel régimén del treball y erigint la Justicia en la norma de sas mútuas relaciones, únicament llavoras cessará 'l flagell de la guerra, llegat ominós de las edats bárbaras, que 'ls poders privilegiats s' obstinan en conservar a despit dels progresos de la civilizació moderna.

Fásinsse desapareixer las causas y desapareixerán els efectes.

CARTAS DE FORA.—Cadoquis.—Es escandalós lo que m' está passant y li agrahire, Sr. Director que ho fassi públich. Soch un pobre espanyol: tinch al pare impedit pel treball y a la meva mare també inútil: desde l' edat de 16 anys que traballo per mantenirlos, lo propi que a una germana de 13 anys, y a pesar de tot y de haver format expedient, m' han declarat soldat, tirant a la meva familia a la miseria.—A. J. P.

Guamets.—Molt content estava l' ensotanat al veure que 'l jovent reuní en societat coral anava una que altra vegada a cantar l' ofici ab acompañament d' armonium; pero després va saber que 'l mateix armonium servia per amenisar lo ball de agafats com diu ell, y ara está ab la rabia al cos, que moltes vegades ni menos sab lo que 's pesca. Aixís ho demostra 'l fet de haver el dia de l' Ascensió expulsat de la iglesia a unas quantas bratas que s' hi trobavan, y l' haver dit, a conseqüencia de no sé quins credos que no faria cap mes criatura cristiana en diumenje. Podrá ser en un reb del ball agarrat: pero la rabia l' ha agarrat a n' ell y ja fa temps que 'l fa ballar.

Sabadell.—En las últimas elecciones varen sortir triunfants tots els candidats republicans que 's presentaren. Lo mateix hauria succehit en las passadas elecciones de diputados a Cortes, si no hagués corrut en tanta abundancia 'l ví y l' ayguardent del generós Bustillo, que tant va contribuir a entorbolir certas conciercias.

Mollet.—Batalla renyida per demés signé l' última elecció de regidors: pero 'l poble triunfá per una gran majoria del caciquisme odiós de alguns richs. Pero lo que avuy causa fastich é indignació es la venjansa de alguns dels derrotats sobre dos pobras velletas baldadas que viuh'n de la caritat. Per ellas no 'n hi ha, ja que 'ls seus marits cometeren lo gran crim. l' un de no votar per ningú, y l' altre per la candidatura dels pobres. Afortunadament la població en sa inmensa majoria s' ha apiadat de aquelles infelissas y procura auxiliarielas en lo que pot, posant de relleu la mesquindat del cor dels que a cambi de una miserable limozna volían supeditar la seva conciencia.

¡NO HO CRECHI!

—¿No ho sabs? Diu que 'l ministeri convenut pal: ablemnt de las excesivas cargas que aguanta 'l contribuyent, y eternit per las protestas que a tot' hora ha de sentir,

treu l'impost extraordinari qu' en Sagasta va establir, y que á més de no ser práctic, es un torment y un ofech per las petitas industrias.

—¡No ho crech!

—El plan d' una nova esquadra queda també abandonat, á pesar de que 'l ministre hi estava molt engrescat. Ell prou ha bregat de serio, pero 'l florentí li ha dit: —«Senyor Gomez Inaz, creguim, plegui y t'ruissen al lit. Si vol habilitar barcos, miri si fa un arpeplech de las desferras que 'ns quedan.»

—¡No ho crech!

—En quant á la deuda pública, la resolució es formal: ni que 'ls rentistas gemugin y armin un sacramental, ho reclama á tota costa l'interés de la nació y es precís, indispensable da un bon pessich al cupó. La forma no está acordada, pero que 'l cop serà sech, ja pot casi asegurarse.

—¡No ho crech!

—¿Y d' aixó del Banch d' Espanya? Sembla que s' han acabat aquells grassos dividendos que hasta avuy s' ha embutxacat. El govern li ha alsat el Cristo dantli á compendre cla yllis que ja n' está fins als núvols de véurel xuclá al país. —«Si no 't mostrás més patriota, li ha dit, faré lo que dech y 't cantaré las quaranta.»

—¡No ho crech!

—Alló dels canals de riego també está mitj embastat, com altra y al ras milloras de pública utilitat. Hi ha tan desitj de dar vida á una nova producció y d' empendre la gran tasca de la regeneració, que 'ls governants no sossegan discutint cad' hora un plech de projectes y reformas.

—¡No ho crech!

—La empresa avuy no es difícil gracias á haverse borrat las lleugeras diferencias qu' entre ells s' havian marcat. El g. n. ral es un ángel, don Francisco un serafi; tot lo que al cristiano agrada entusiasma al florentí. Ni la menor discrepancia, ni 'l més petitet rosch interrompt tanta armonia.

—¡No ho crech!

—Per fi, ¡l' última noticia! Dilluns ó dimars vinent diu que 'ls diputats s' ajuntan á casa del president. En Silvela, segons sembla, vol coneixe als seus soldats y després de prepararlos péls próxi. ns arlents combats, pensa terminar la festa no sé si ab un thé ó un tech. ¿També ho posará en dupte?

—¡No! Aixó ja ho crech.

C. GUMA.

LA QUESTIÓ ES SORTIR DEL PAS

EMBOLICA QUE FA FORT

qui no 'ls conegui que 'ls compri.

LA TEMPESTAT.

En las regions oficials hi ha un tarrabastall que aturdeix: Los aparatos telegráficis no paran de funcionar. **Parte de Barcelona:**—«Protestém de las iniquitats del procés de Montjuich.» **Parte de Valencia:**—«Demanim l' anulació del procés de Montjuich.» **Parte de Sevilla:**—«¡Que 's revisi immediatament lo procés de Montjuich.» **Parte de Bilbao:**—«¡Llum sobre 'l procés de Montjuich.» Y van plovent reclamacions y protestas, cada cop més calorósas, més enérgicas, més expresivas...

CONCILIÁBUL

Reunió de ministres. La forsa del zubasco 'ls ha convenusit de que «s' ha de fer alguna cosa.» El més alarmat es el President. —«¡Aquest barullo espanta! No para un moment de sentirse

mateix crit: «¡Revisió! ¡Revisió!» ¿Qué 'ls sembla que podriam fer? **En Pidal:**—«Encausar á tots els que cridan. **En Durán y Bas:**—«Lo més barato seria no fer res. **En Polavieja:**—«Pero que volen dir qu' es veritat aixó de Montjuich? **Un ministre:**—«Jo ho dupte. **Un altre:**—«Jo també. **Un altre:**—«Jo igualment. **En Silvela,** calantse victoriament els lentes:—«No s' amoninin més! ¡Ja está trobada la cosa!

LO PARAYGUAS

La cosa trobada per en Silvela es un recurs molt vell, pero infalible. **Parla don Francisco:**—«Vosté ho dupte, vosté també, vosté també... ¿Qué vol dir aixó? Que 'l assumpto no está prou clar. En aquest cas ¿qué procedeix? **Tots los ministres á coro:**—«¡Una informació! **¡Quin parayguas mes bonich per aguantar la pedregadal! **¡Cóm dimontri no hi havian atinat avants? **—«Obrirém una informació, y qui dia passa, anys empeny. **¿Qui se n' encarregará d' aixó? **—«Qualsevol: el que 's veji ab cor de ferla durar mes. **—«Recomaném-la al ministre de Marina, que si hi aplica la mateixa activitat qu' en la construcció dels barcos... **—«No es assumpto propi d' ell. Lo mes indicat es lo ram de Guerra. **—«¡Ecco li quid! L' aplicació de la justicia incumbeix als que tenen espasa. **Los ministres surten al carrer, somrihents y alegres, com si 'l zubasco ja hagués passat. **—«Ciudadanas y ciudadans: poden viure completament tranquils. Hem acordat obrir una informació.********************

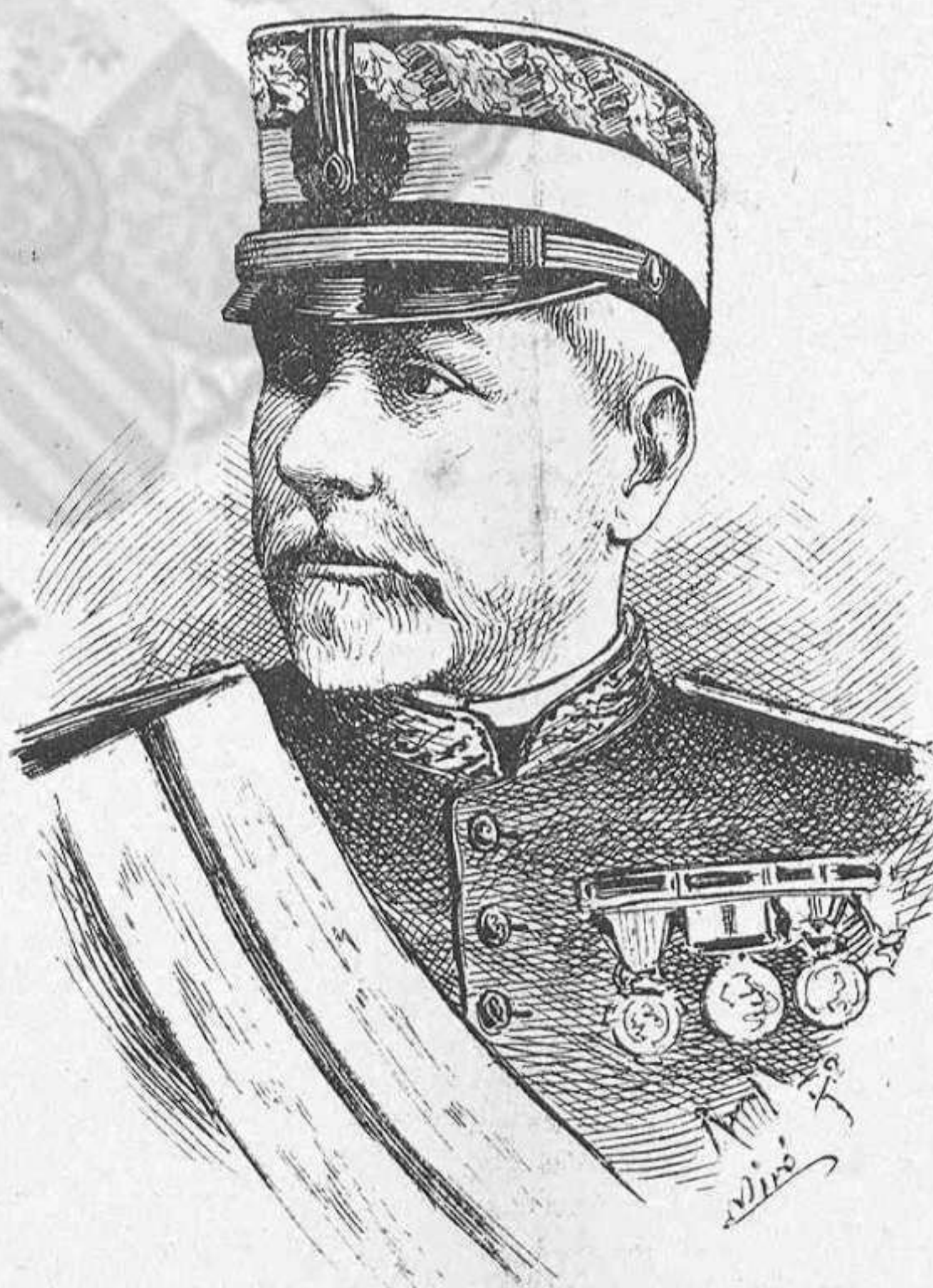
¡Y RODI LA BOLA!

Una comissió de la premsa visitant al ministre: **—«Diu que han comensat una informació? **—«Si senyors: amplísima, completa. **—«No sab que ja se 'n va obrir una temps há? **—«¡Oh! Aquella era deficient: la nostra serà molt millor. **—«Tres semanas després: **—«¿Y la informació, senyor ministre? **—«Endavant. **Al cap d' un altre mes: **—«¿Y la informació? **—«Endavant, endavant sempre! **Al mitj any: **—«¿Y la informació? **—«¡Ara, ara está si s' acaba, no s' acaba!**************************

FINAL

L' encarregat de la informació ha enviat per fi al ministre la memoria corresponent. Las conclusiones son pocas, pero lluminosas y decisivas. **Diu l' informador:** **«A Barcelona no hi ha portas ni finestras.» **«No hi trobat altres cascos que 'ls dels barcos y 'ls caballs.» **«Lo castell de Montjuich es una invenció de la fantasia po pular. May ha existit cap montanya de aquest nom. **«Per lo tant... **—«Per lo tant—exclama 'l ministre, roig de satisfacció:—tot lo que diuhen el poble y la premsa es mentida!— Y deixant sobre la taula la in-pira 'a memoria, lo secretari la cús, l' oficial primer l' arxiva, y acabat amén Jesús.**********

FANTÁSTICH.

LO GENERAL AROLAS

Acaba de morir á Valencia poch menos que repentinament. Se trobava en lo teatro ahont la Companyia de la Tubau donava una representació de *La dama de las Camelias* quan se sentí afectat de un fort atach que li privá la respiració.

—M' ofego!... M' moro—digué als amichs que l'acompanyavan al palco, havent resultat inútils els ausilis que se li pres taren.

Quan signé transportat al seu domicili era ja cadáver. Per disposició expressa del difunt s' ha efectuat lo seu enterro, de caràcter exclusivament civil.

Fil de una familia oriunda de Catalunya, D. Juan Arolas y Espiugues, nasqué á Valencia 'l dia 20 de mars del any 1840. Després de cursar la segona ensenyansa en l' Institut de aquella ciutat, ingressá en l' Academia de Toledo pera dedicarse á la carrera militar. De allí en sortí, passant á l' any 60 á la campanya de Africa, en la qual obtingué per mérits de guerra 'l grau de capitá y la creu de Sant Fernando.

Professant conviccions republicanas y sent aquestas incompatibles ab sa permanencia en l' exércit durant lo periodo que precedí á la Revolució de Setembre, demaná la llicencia absoluta, y aixis pogué treballar ab mes desembrás pel triunfo de aquell gloriós moviment revolucionari. Lo govern provisional li facilitá de nou l' ingrés en las filas del exércit, y durant la guerra carlista trobá ocasions repetidas de distingirse notablement en las provincias del Nort. A forsa de actes heroichs lográ ascendir á coronel, y mes enllá hauria arribat á no sobrevenir la restauració borbónica, que mirantlo ab rezel, á causa de sas reconegudas opinions republicanas el declaró de reemplaás.

Fins al any 84 hagué de permaneixen en aquesta situació desventajosa. Per fi signé enviat á Filipinas: ab l' ida sens dupte de treure'l de joch, en los successos que poguesen ocórrer á la Península. Arolas realisá la gloriosa campanya de Joló, sent un modelo de intrépidés, d' heroisme y de acert en la direcció de aquellas difícil y perillosas operaciones. De allí torná enyit lo seu cos ab lo faixi de general, y per cert que molt hagué de distingirse pera que 'ls governs de la restauració li fessin justicia á despit de sas arreladas conviccions politicas que no desmentí un sol moment en todas las horas de la seva vida. ¿Ahont no hauria pogut arribar, si com tants altres, per prosperar millor, se las hagués tiradas á l' esmena?

Realisá sa darrera campanya á Cuba per ahont partí en companyia del general Weyler. Com á constructor y defensor de las *trochas*, y com á gobernador de la Plassa de l' Habana, sobreortí per sos dots d' energia y per son gran esperit militar.

Auster y honradíssim com ell sol es dels pochos que han resistit en tots sentits la critica mes meticulosa sense que ningú pogués tirarli en cara 'l mes mínim defalliment, ni 'l mes petit afany de prosperar. Era cumplidor fidel y estricte dels seus debers y molt exigent ab los seus inferiors. Generalment se 'l tatxava de massa rigorós; pero podia serho, essentho com ho era ab si mateix.

Sens dupte va portar de Cuba, com á únic premi á sos esforços y sacrificis, los germens de la cruel dolencia cardiaca que l' ha conduhit á la sepultura.

Ab lo general Arolas ha perdut lo partit republicá-espanyol un de sos correligionaris mes consequents y mes dignes: ab ell s' ha extingit ¿per qué negarho? una de nostras més legítimas esperansas.

O cal que preguntin en que s' ocupa 'l general cristiá. Mirin la *Gaceta* y ho veuran.

Casi no passa dia sense publicar lo seu corresponent decret concedint ascensos y creus.

Ab aixó practica 'l cristianisme. Ompla de creus lo pit dels militars amichs y 'n carrega una de molt pesada sobre las espatllas dels contribuyents.

En Sagasta, cap á sas vellesas, es com aquells galls ronyosos que van perdent las plomas. L' abandonan els de la dreta y 'ls de la esquerra: en Gamazo y en Lopez Dominguez. Per la seva part en Vega de Armijo está á punt de ferho, y fins se creu que 'n Morat, que havia sigut fins ara la nina del seu ull, á l' hora menos pensada li dirá:—D. Práxedes, que s' hi conservi.

Reduhit á la seva tertulia casulana, y aquesta encare molt mermada prompte ni companys li quedarán pera fer una partida de tresillo. No tindrà mes recurs que jugar al solitari per entretenirse.

Aquest serà 'l primer acte inofensiu que haurá fet en sa arrastrada vida per la causa de la llibertat.

Es molt salat *El Español* de Madrid al ocuparse de la tamborella que hau donat els fusionistas del carrer Nou de la Rambla en las últimas eleccions municipals. L' hereu Pantorrilles se 'ls ha rifat y ara 'l periódich de 'n Gamazo se 'ls passeja.

A n' en Garcia Victori, ja no li diuhen Garcia Victori, sino Garcia *Derroti*, y respecte al president del Comité, fa 'l següent joch de paraulas que no careix de gracia:

—«No Comas Masferrer—gritan los liberales de Barcelona.

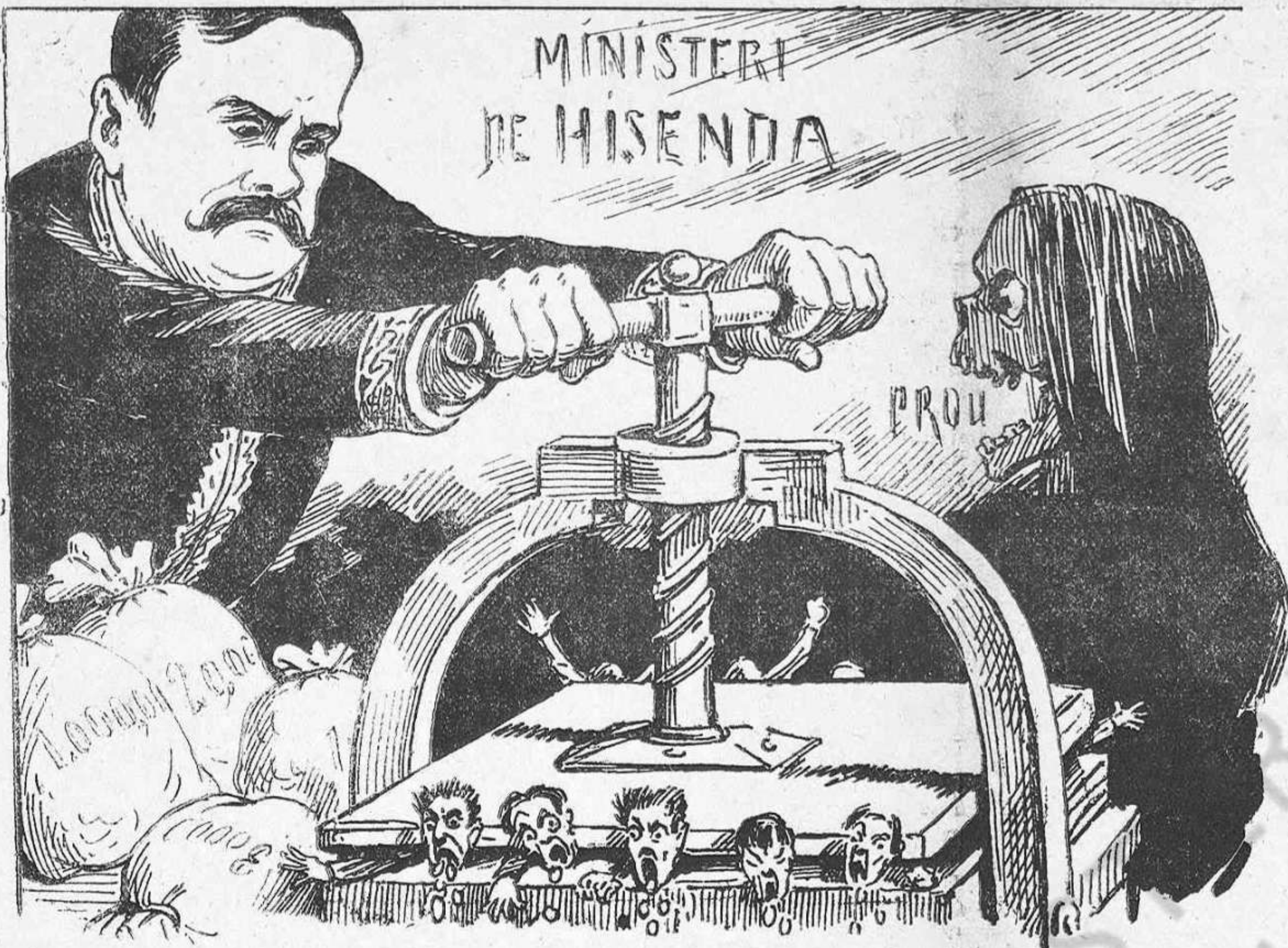
»Y ciertos sagastinos de Madrid que lo toman todo por donde quema, repiten con espanto:

—«¡No comas más, Ferrer!»

**

APRETANT EL TORNILLO

Per aixó serveixes sols: per aplastá als espanyols.

Y que ha de menjar, pobret, si casi no s' pot teni, des que 'l malvat Pantorrilles me li ha trencat el tupí!

Dijous de la senmana que vé, Corpus. Y sortiran els gegants vestits com de costum, ella ab elegancia y á la moda del dia; e'l, en cambi de Conda y ab la roba vella y molt gastada. Sembla que ja seria hora de que se 'ls vestís de una manera més armónica y conforme ab las tendencias avuy predominants. Al Hereu podrian vestirlo de jesuita, y á la Pubilla de monja.

Un detall de la visita que un de aquests dias va fer la reina regent á Aranjuez: «La Reina—diu un periódich—gastó una broma á un grupo de periodistas, diciendo que habia estado á punto de descarrilar un vagón del tren real, y los periodistas se han apresurado á telegrafiarlo á los periódicos de Madrid. »Después se ha sabido que esta noticia habia sido una broma de S. M.» Toma toma... ¿hasta la reina está de broma?

A Málaga han xiulat a n' en Nocedal. A Granada l' han xiulat també. Y eil per aixó empenyat en prosseguir per Andalucía la seva campanya reaccionaria. Es alló que diuhen:—Ja pots xiular si l' ase no hi vol veure!

Encare no s' han obert las Corts y en Silvela ja s' grata la punta del nas. ¿Saben per qué? Perque las oposicions están disposas á no deixar passar cap acta sospitosa, sense discutir-la ab tota l' extensió qu' exigeixi son complicat argument. Molta por els fa als nostres monárquichs la bugada; no obstant, crech que molta mes por hauria hagut de ferlos la bruticia.

Lo jutjat de Tortosa crida de reixas endintre á don Agustí Monner y Mauricio y á D. Tomás Manuel (1) Montañana en causa que se 'ls segueix per assassinat. Si l' dia mateix de las salvatjes descargas els haguessen pinsat, avuy s' estalviarian el treball de cridarlos en la forma en que se 'ls crida, es á dir: advertintlos que la presó está oberta pera rebre'ls. Pero, á la fi, com á bons amichs que son de 'n Bosch y Fustegueras, aquest parell de aucells poden dir: —Mes val ser auce ll de Bosch que de gabia.

El ministre de Marina tot de un cop se proposa fer canstruhir dotze acorassats.

Ja 'm sembla que la majoria dels ministres li dirán: —Home, no s' hi posi per tan poch: fassin canstruhir tre ze, y estarà mes dintre del carácter de la present situació. —¿Y per qué han de ser 13 precisament?—preguntará l de Marina. —Perque 13 forman la dotzena de frare.

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—A-gus-ti no.
2.ª ANAGRAMA AGENTÍGRAFO.—Farrá-Ferrá-Frarc-Ferra.
3.ª TRENCA CLOSCAS.—Arsenio Martínez Campos.
4.ª GEROGLÍFICH.—Petit feix en llarch camí creix.
Han endavinat las 4 solucions los ciutadans P. Delcor, Mariano Mir y Un Sara gat-ro; n' han endavinadas 3, Un Capisador, Pep Sagantana, Motllo de Turróns y Cap-cigrany; 2, P. M. Bolados y Pau Astrell; y 1 no més, Muntua. Un mosso de Café, Geroni Piu y J. Ubach.

XARADA

Veurás en quinta una lletra, en tercera negació, nota musical en quarta y en primera interjección. Si no sabs qu' es hu-segona, ves, preguntaho á un curial, que per donarse dos-terza tot seguit t' ho explicarà. Tres dos que la sabrás prompte

De actualitat—CORPUS CHRISTI!

UNA PROCESION

Album humorístico-descriptivo

POR FRADERA

con 74 caricaturas iluminadas á la acuarela, representando todos los personajes y episodios de una procesion de Corpus.—6 reales.

per lo molt que porto dit: per fi, lo meu tot desitja tothom que te bon sentit.

ANTÓN S.

ANAGRAMA

- Tendera: ¿á cuánt ven la tot?
—La tersa val á dos rals.
—Posin una tersa, vaja, ja que 'l preu no es mas-a car.
A mes pesim duas lliuras de aqueix tot que té tan blanch.
—¿Y a hont ho posarém, mestressa?
—Miri, fiquiho al total.

R. HOMEDES M.

TRENCA-CLOSCAS

MANEL AGLÁ GIRAFA REUS

Formar ab a justas lletas degudament combinadas lo titel de una comedia catalana ab tres actes ab lo nom del seu autor. UN SMART.

ROMBO

Sustituir los punts per lletas de modo que llegidas vertical y horizontalment diguin: Primera ratlla: consonant.—Segona: fruyt.—Tercera: llibre instructiu.—Quarta: partidaris de un rey.—Quinta: nom de una corda de guitarra.—Sexta: en lo mar.—Séptima: consonant.

PERRICH.

GEROGLÍFICH

X
P R :
O O
L I
P R :
O O

EDUARDO PIQUÉ Y JULIA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans Sabó d' Olor, J. Font y P., Un Mort, G. Prats de Vilassar, Un Mico, Nicassia, Recomenat de 'n B., Pep Sistella, Joan Miranius y Un Bon Jan:—Lo qu' envian aquesta senmana no fa per casa.
Ciutadans Joan Rocavert, Un de Sant Gervasi, Un Marruixa, Pep Xirinachs, Manel Sirio R., Cap'lla dels Vidres, P. Salom Morera, Ramon Ricas, Tresillaire Poiros y J. M. Camprubi:—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian aquesta senmana.
Ciutadá Ll. Claveri: Ens falta espay per publicar el treball qu' envia.—J. M. Cistis: No 'ns acaba de fé 'l pes.—A. Daus: Està bé: ho publicarém.—Sucre i andí: Idem.—Joseph S. y Serra: No 'ns va prou bé.—J. Starams: Es molt enginyosa y l' insertarém.—P. Font Niefra: Es fluixa y no 'ns serveix.—P. B.: Rebuda la composició fora de temps pera poderla incloure-la en lo número extraordinari: l' aprofitarém per un altre.—Noy de 'n Nara: No 'ns fa l pes.—Trenca plumas: Va bé.—L' Avi Riera: Mirarém de aprofitarlas.—J. B. P.: Es precis que las cartas vayan firmadas, y ademés qu' estigan escrites en forma inteligible.—Muntua: La composició que 'ns envia es molt incorrecta.

SUSCRIPCIÓN

para auxiliar als condemnats en lo procés de Montjuich

Table with columns for names and amounts in Pesetas. Includes names like Albert Ribot, T. S., T. Reoyo, Francisco Graells, G. Casademunt, Feliu, Joseph Leonor, Emili Junoy, J. B., J. M., J. V., R. S., J. C. y J. O., M. Vilaseca, Logia Constanca, J. P.

Recaudat fins avuy. Ptas. 185'64

Segueix oberta la suscripció.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63 —Barcelona.